

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Izdoti saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma (turpmāk – Likums) 72. panta otro daļu, 75. ¹ panta ceturto daļu un 77. panta piekto daļu un Latvijas Bankas likuma 63. panta otro daļu un 68. panta trešo daļu
Mērķis un būtība	<p>Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai, tai skaitā finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzībai, nepieciešams saņemt statistiskos datus un uzraudzības funkciju veikšanai vajadzīgo informāciju, kura nav statistiskie dati (turpmāk kopā – dati), par ieguldījumu pārvaldes sabiedrību (turpmāk – sabiedrība) un tās pārvaldē esoša ieguldījumu fonda vai apakšfonda, ja ieguldījumu fonds dibināts ar apakšfondiem (turpmāk – fonds), darbību.</p> <p>Likuma 72. panta otrā daļa, 75.¹ panta ceturto daļa un 77. panta piektā daļa paredz Latvijas Bankai uzraudzības funkciju veikšanai un statistikas datu apkopošanai tiesības pieprasīt sabiedrībai sagatavot pārskatus par savu darbību un tās pārvaldē esošā fonda darbību.</p> <p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (kuras tiesību pārņēmēja ir Latvijas Banka) līdz Latvijas Bankas likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas ar 2025. gada 1. janvāri aizstās pašlaik spēkā esošos Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 15. septembra normatīvos noteikumus Nr. 155 "Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību pārskatu sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 155).</p> <p>Noteikumu projekts nosaka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prasības un kārtību, saskaņā ar kuru fonda pārvaldnieks sagatavo un iesniedz Latvijas Bankai pārskatus, kuri satur Latvijas Bankas uzdevumu izpildei nepieciešamos datus; 2) datus saturošo pārskatu iesniegšanas termiņus; 4) nosacījumu, ka pārskatos iekļautie dati tiek glabāti pastāvīgi, ņemot vērā Latvijas Bankas likuma 68. panta trešajā daļā noteikto pilnvarojumu. <p>Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 155 noteikumu projekts nosaka atšķirīgu datu iesniegšanas kanālu. Turpmāk šie dati būs jāiesniedz Latvijas Bankai, izmantojot paaugstinātas drošības sistēmu (pašlaik tie jāiesniedz, izmantojot datu ziņošanas sistēmu).</p>

Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 155 noteikumu projekts paredz pārmaiņas, kuras saistītas ar Eiropas Centrālās bankas 2024. gada 27. jūnija Regulā (ES) 2024/1988 par ieguldījumu fondu statistiku un par Lēmuma (ES) 2015/32 (ECB/2014/62) atcelšanu (ECB/2024/17) noteikto prasību piemērošanu, un paplašina iesniedzamo statistisko datu tvērumu, kā arī maina šo datu iesniegšanas periodiskumu:

1) "Fonda aktīvu un saistību pārskats" papildināts ar jaunām pozīcijām un skaidrojumiem datu sniegšanai par īstermiņa kredītsaistībām atjaunojamiem kredītiem un pārsnieguma kredītiem;

2) "Fonda ienākumu un izdevumu pārskats" papildināts ar jaunām daļām "Ienākumi ieguldījumu apliecību klases daļījumā (0100. pozīcijas izvērsums)" un "Izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2017/653 definīcijām";

3) "Fonda neto aktīvu vērtības pārmaiņu pārskats" papildināts ar jaunu daļu "Dividendes ieguldījumu apliecību klases daļījumā (0300. pozīcijas izvērsums)", kurā norāda pozīcijas "Dividendes fonda ieguldījumu apliecību turētājiem" izvērsumu par dividendēm ieguldījumu apliecību klases līmenī, ja tādas ir izveidotas;

4) izveidota jauna veidlapa "Fonda identifikācijas un klasifikācijas pārskats", kurā sabiedrībai pirmo reizi būs jāsaņem dati par stāvokli 2025. gada 31. decembrī un jāiesniedz Latvijas Bankai līdz 2026. gada 20. janvārim, bet turpmāk tie būs jāsniedz par jaundibinātu fondu vai gadījumā, kad notikušas pārmaiņas iepriekš sniegtajos datos;

5) noteikts vispārējs pienākums sagatavot pārskatus par fonda darbību katru kalendāro mēnesi, izņemot "Fonda kopējā riska pārskatu" un pārskatu "Izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2017/653 definīcijām", kuros dati būs jāsniedz attiecīgi par katru kalendārā gada ceturksni un kalendāro gadu.

Pilnvērtīgākai sabiedrības sniegto pakalpojumu un darbību regulējošo prasību uzraudzībai Latvijas Bankai nepieciešams iegūt detalizētākus datus, tāpēc noteikumu projekts paredz:

1) "Sabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā" par ienākumiem no komisijas maksas papildus atsevišķi norādīt ienākumus par ieguldījumu fondu pārvaldīšanu, alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldīšanu, ieguldījumu plānu pārvaldīšanu un ienākumus par pensiju plānu pārvaldīšanu. Tāpat noteikumu projekts paredz ar komisijas maksu saistītajos izdevumos atsevišķi norādīt izdevumus par ieguldījumu fondu ieguldītāju piesaistīšanu, alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldītāju piesaistīšanu, ieguldījumu plānu dalībnieku piesaistīšanu un par citiem pakalpojumiem;

2) datu saskaņotības nodrošināšanai sabiedrībai noteikts pienākums noteikumu projektā minētos pārskatus, kas jau iesniegti Latvijas Bankai vispārējā kārtībā par stāvokli iepriekšējā kalendārā gada 31. decembrī, pēc tajos iekļaujamo datu korekcijām iesniegt atkārtoti līdz nākamā gada 20. aprīlim.

Ņemot vērā to, ka Eiropas Centrālās bankas 2024. gada 27. jūnija Regula (ES) 2024/1988 par ieguldījumu fondu statistiku un par Lēmuma (ES) 2015/32 (ECB/2014/62) atcelšanu (ECB/2024/17) stājas spēkā 2025. gada 1. decembrī, noteikumu projekta noslēguma jautājumi paredz, ka datus par pārskata periodiem līdz 2025. gada 30. novembrim

	<p>pārvaldnieki iesniedz Latvijas Bankai, izmantojot kārtību, kāda ir noteikta līdz šo noteikumu spēkā stāšanās brīdim, t. i., sagatavo pārskatus saskaņā ar veidnēm bez noteikumu projekta pielikumos paredzētajām pārmaiņām un datu iesniegšanai izmanto datu ziņošanas sistēmu.</p> <p>Pirmo reizi dati pilnā apmērā saskaņā ar noteikumu projektu sabiedrībai jāsgatavo par stāvokli 2025. gada 31. decembrī un jāiesniedz Latvijas Bankai līdz 2026. gada 20. janvārim.</p>
<p>Legitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta legitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzību. Uzraudzībai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, un Latvijas Banka to veic iespējami pilnīgākā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam. Tas nodrošina konkrēto finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot to ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai ar Likumu un Latvijas Bankas likumu noteikto pienākumu – aizsargāt ieguldījumu fondu ieguldītāju intereses un veicināt finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi, kā arī pilda likumdevēja uzlikto pienākumu nodrošināt, ka sabiedrības sagatavo un iesniedz Latvijas Bankai datus.</p> <p>Savukārt legitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, datu apstrādi veicot tādā veidā, kurš nodrošina datu konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses atbilstoši Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas (EK) Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (turpmāk – Regula Nr. 2533/98), 18. apsvērumam, kas nosaka, ka konfidenciāla statistikas informācija, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāiegūst, lai izpildītu Eiropas Centrālās bankas uzdevumus, ir jāaizsargā, lai iegūtu un saglabātu statistisko datu sniedzēju uzticēšanos. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt statistisko datu sniedzēju uzticēšanos Latvijas Bankai, Latvijas Banka statistiskos datus izmanto tikai Latvijas Bankas likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildei, t. sk. to uzdevumu izpildei, kuri ir saistīti ar Latvijas Bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmā. Saskaņā ar Regulas Nr. 2533/98 8. panta 3. punktā noteikto Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniecēm jāveic visi vajadzīgie normatīvie, administratīvie, tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu konfidenciālas statistikas informācijas fizisko un loģisko aizsardzību.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai panāktu vienotu finanšu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju Latvijas Bankai iesniedzamo datus saturošo pārskatu sagatavošanai un regulējošo prasību piemērošanai un lai Latvijas Banka varētu nodrošināt atbilstīgu uzraudzības funkciju veikšanu un sekot līdzi regulējošo prasību ievērošanai, kā arī uzraudzīt, lai sabiedrības ievēro normatīvo aktu prasības.</p>

Samērīgums	<p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības par Latvijas Bankai iesniedzamo pārskatu formu un saturu, tiek nodrošināta to vienota izpratne par regulējošo prasību interpretāciju un piemērošanu, kā arī datu sniegšanu.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt sabiedrībām vienotas prasības attiecībā uz Latvijas Bankai iesniedzamajiem datiem, ir izdot tām saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu regulējuma piemērošanu un noteikta apjoma un kvalitātes datu iekļaušanu Latvijas Bankai iesniedzamajos pārskatos, lai Latvijas Banka nodrošinātu tai noteikto funkciju veikšanu.</p> <p>Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ar noteikumu projekta prasību ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība); 2) nav alternatīvu līdzekļu, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē; 3) sabiedrības ieguvums būs lielāks par noteikumu projektā ietverto papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem.
Spēkā stāšanās	2025. gada 1. janvāris.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Noteikumu projekts nerada nozīmīgu papildu administratīvo slogu finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības, jo vairākums no noteikumu projektā ietvertajām prasībām jau ir ietvertas Noteikumos Nr. 155 un attiecīgi jau ir saistošas attiecīgajiem finanšu tirgus dalībniekiem.</p> <p>Noteikumu projekta pielikumos paredzētajos pārskatos ietvertie papildinājumi un jaunās prasības, kas saistītas ar Eiropas Centrālās bankas 2024. gada 27. jūnija Regulā (ES) 2024/1988 par ieguldījumu fondu statistiku un par Lēmuma (ES) 2015/32 (ECB/2014/62) atcelšanu (ECB/2024/17) noteikto prasību piemērošanu, salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 155 prasītu nelielu papildu resursu pirmo pārskatu sagatavošanas posmā. Administratīvais slogs, kas būtu saistīts ar papildu datu sagatavošanu un iesniegšanu Latvijas Bankai, ir nebūtisks.</p>
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Likums; 2) Latvijas Bankas likums; 3) Noteikumi Nr. 155; 4) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku";

	<p>5) Latvijas Bankas 2023. gada 27. novembra noteikumi Nr. 256 "Fonda kopējā riska un riska darījumu apmēra ar darījumu partneri aprēķināšanas noteikumi";</p> <p>6) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 15. septembra normatīvie noteikumi Nr. 156 "Alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku pārskatu sagatavošanas normatīvie noteikumi";</p> <p>7) Latvijas Bankas noteikumu projekts "Alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi".</p>
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 24. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus līdz 2024. gada 6. novembrim.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un sabiedrības.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi. Līdz ar to noteikumu projekts ir saskaņots bez priekšlikumiem vai iebildumiem.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 26. novembrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>